

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2018 m. gegužės 17 d.
(OR. en, de, pl)

Tarpinstitucinė byla:
2015/0276 (COD)

8503/1/18
REV 1 ADD 1

CODEC 669
ENV 268
IND 117

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų, projektas (pirmasis svarstymas) – Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas – Pareiškimai

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS DĖL ŽIEDINĖS EKONOMIKOS POLITIKOS PRINCIPŲ

Komisija stengiasi užtikrinti, kad ES žiedinės ekonomikos veiksmų planas būtų visapusiškai įgyvendintas¹. Kad galėtų vertinti pažangą kuriant žiedinę ekonomiką, Komisija patvirtino stebėsenos sistemą², pagrįstą esamomis Išteklų naudojimo efektyvumo ir Žaliavų rodiklių suvestinėmis. Komisija taip pat atkreipia dėmesį į tęsiamus darbus, susijusius su produktų ir organizacijų pėdsako rodikliu.

¹ COM(2015) 614 *final*.

² COM(2018) 29 *final*.

Veiksmai, kurių imamasi pagal ES žiedinės ekonomikos veiksmų planą, taip pat padeda siekti Sąjungos tausaus vartojimo ir gamybos tikslų, atsižvelgiant į 12-ą darnaus vystymosi tikslą. Šie veiksmai yra, pvz., strategija dėl plastiko³ ir neseniai iš dalies pakeistas pasiūlymas dėl teisinės vartotojų prekių garantijos⁴.

Kalbant apie Sąjungos reguliavimo sistemų darną, Komisija neseniai priėmė komunikatą, kuriame pateikiami cheminių medžiagų, produktų ir atliekų teisės aktų sąsajų gerinimo variantai⁵. 2018 m. Komisija taip pat išnagrinės variantus, kaip įvairias ES produktų politikos sritis būtų galima sujungti į vieną nuoseklesnę politikos sistemą, kad šios skirtingos sritys daugiau prisidėtų prie žiedinės ekonomikos, ir kokių veiksmų dėl to reikėtų imtis. Vykdamas šias iniciatyvas ir imantis tolesnių priemonių, bus taip pat atsižvelgiama į teisės aktų sąveiką ir pramonės subjektų bendradarbiavimą šalutinių produktų naudojimo ir atliekų parengimo naudoti pakartotinai ir perdirbti srityse.

Kalbant apie ekologinį projektavimą, Komisija, vadovaudamasi 2016–2019 m. Ekologinio projektavimo darbo planu⁶, patvirtina, kad dės daug pastangų užtikrinti, kad ekologinis projektavimas svariai prisidėtų prie žiedinės ekonomikos, pvz., bus sistemiškiau sprendžiami medžiagų efektyvumo klausimai, tokie kaip patvarumas ir perdirbamumas.

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS DĖL BENDRO VARTOJIMO EKONOMIKOS INICIATYVU

Vadovaudamasi Žiedinės ekonomikos veiksmų planu⁷, Komisija pradėjo kelias bendro vartojimo ekonomikos iniciatyvas. Kaip teigiama 2016 m. birželio mėn. komunikate dėl Europos bendro vartojimo ekonomikos darbotvarkės⁸, Komisija ir toliau stebės ekonominius ir reguliavimo pokyčius bendro vartojimo ekonomikos srityje, siekdama skatinti naujų ir novatoriškų verslo modelių plėtrą ir sykiu užtikrinti tinkamą vartotojų ir socialinę apsaugą.

³ COM(2018) 28 *final*.
⁴ COM(2017) 637 *final*.
⁵ COM(2018) 32 *final*.
⁶ COM(2016) 773 *final*.
⁷ COM(2015) 614 *final*.
⁸ COM(2016) 356 *final*.

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS DĖL MIKROPLASTIKO

Pateikdama neseniai priimtą Europinę plastikų žiedinėje ekonomikoje strategiją⁹, Komisija pristatė integruotą požiūrį, taikytiną siekiant spręsti mikroplastiko, įskaitant mikroplastikines sudedamąsias dalis, problemas. Daugiausia dėmesio skiriama prevenciniams veiksams ir siekiama sumažinti iš visų pagrindinių šaltinių – tiek iš produktų, į kuriuos mikroplastiko specialiai įdėta (pvz., asmens higienos produktų ir dažų), tiek iš gamybos ar dėl kitų produktų naudojimo (aerobiškai skaidaus plastiko, padangų, plastiko granulių ir audinių), į aplinką patenkančio mikroplastiko kiekį.

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS DĖL ATLIEKŲ VEŽIMO REGLAMENTO PERŽIŪROS IR ATLIEKOMIS NEBELAIKOMŲ MEDŽIAGŲ

Atlikdama Reglamento (ES) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo peržiūrą, kurią numatyta atlikti iki 2020 m. pabaigos, Komisija apsvartys galimybę nustatyti daugiau su atliekomis nebelaikomų medžiagų vežimu susijusių priemonių, taikomų, kai medžiagų nebelaikymo atliekomis kriterijai Sąjungos lygmeniu pagal Atliekų pagrindų direktyvos 6 straipsnio 2 dalį nėra nustatyti.

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS DĖL PRIEMONIŲ, SKIRTŲ UŽTIKRINTI, KAD PRIEŠ ŠALINANT ATLIEKAS SĄVARTYNUOSE, JOS BŪTŲ APDOROJAMOS

Pagal Direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų 6 straipsnio a punktą valstybės narės turi imtis priemonių, kad sąvartynuose būtų šalinamos tik apdorotos atliekos, kartu užtikrinant, kad tokios priemonės netrukdytų siekti peržiūrėtos Direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų (Atliekų pagrindų direktyvos) tikslų, visų pirma toje direktyvoje nustatytų tikslų, susijusių su atliekų hierarchija, atskiru atliekų rinkimu ir parengimu pakartotinai naudoti ir perdirbti.

Remdamasi pasikeitimu nuomonėmis per Atliekų pagrindų direktyvos ekspertų grupės posėdį, vykusį 2017 m. birželio 30 d., ir atsižvelgdama į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-323/13, per ateinančius mėnesius Komisija aktyviau tarsis su valstybėmis narėmis dėl politikos priemonių, kurių reikia imtis šioje srityje.

⁹ COM(2018) 28 *final*.

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS DĖL
IGYVENDINIMO AKTŲ PRIĖMIMO PROCEDŪROS

Komisija pabrėžia, kad nuolatinis 5 straipsnio 4 dalies antros pastraipos b punkto taikymas pagal formą ir turinį prieštarauja Reglamentui Nr. 182/2011 (OL L 55, 2011 2 28, p. 13). Šią nuostatą reikia taikyti tik esant konkrečiai būtinybei nukrypti nuo pagrindinio principo, pagal kurį Komisija *gali* priimti įgyvendinimo akto projektą, kai nuomonė nepateikiama. Kadangi tai yra 5 straipsnio 4 dalyje nustatytos bendrosios taisyklės išimtis, antros pastraipos b punkto taikymo negalima vertinti tiesiog kaip teisės aktų leidėjo veiksmų laisvės, nes minėtas punktas turi būti suprantamas kaip taikytinas ribotai, todėl toks taikymas turi būti pagrįstas.

KOMISIJOS PAREIŠKIMAS DĖL
DUOMENŲ PRIEINAMUMO IR PAREIGŲ PRANEŠTI

Siekiant stebėti pažangą, kaip įgyvendinami nauji komunalinių ir pakuočių atliekų tikslai, ir atsižvelgiant į atitinkamas peržiūros nuostatas, visų pirma siekiant nustatyti maisto atliekų prevencijos ir alyvų atliekų perdirbimo tikslus, Komisija pabrėžia, kad labai svarbus bendras teisės aktų leidėjų ir valstybių narių pasiektas susitarimas, kuris užtikrins, kad duomenys pagal Direktyvą 2008/98/EB dėl atliekų, Direktyvą 94/62/EB dėl pakuočių ir pakuočių atliekų ir Direktyvą 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų su pakeitimais būtų teikiami už 2020 metus.

LENKIJOS PAREIŠKIMAS

I. Valstybių narių ataskaitų teikimo dažnumas

Lenkija su nusivylimu atkreipia dėmesį į informaciją dėl padidinto valstybių narių ataskaitų teikimo dažnumo.

Pagal direktyvų projektus valstybės narės ataskaitas turės teikti dažniau – ne kas antrus metus, o kasmet; įgaliojimuose tam niekada nebuvo pritarta. Remiantis pateiktais pasiūlymais, būtų sukurta didelė administracinė našta valstybėms narėms. 2017 m. gegužės mėn. Lenkija pritarė įgaliojimams su sąlyga, kad bus atsižvelgta į Lenkijos prašymą dėl ataskaitų teikimo dažnumo.

II. Tam tikrų atliekų perdirbimo tikslų tikėtinas ir įvykdomumas

Kalbant apie plastiko pakuočių atliekų perdirbimą, Lenkija atkreipia dėmesį, kad, atsižvelgiant į tam tikrų medžiagų savybes, 2030 m. techniškai pasiekti nustatytą 55 proc. tikslą gali būti sunku.

GRAIKIJOS PAREIŠKIMAS

Graikija remia bendrą derybų metu pasiektą kompromisą dėl „Dokumentų dėl atliekų rinkinio“, pripažindama didžiules pastangas, kurių prireikė susitarimui pasiekti, taip pat šio dokumentų rinkinio svarbą žiedinės ekonomikos strategijoje.

Vis dėlto derybų metu buvo įtraukta tam tikrų svarbių nuostatų, kurios nėra teisiškai nuoseklios arba kurios nėra grindžiamos tinkamu poveikio vertinimu, visų pirma:

9 straipsnio 1 dalies devinta įtrauka ir 9 straipsnio 1a dalis dėl REACH ir atliekų sąsajos, taip pat tai, kad nedaroma nuoroda į Atliekų pagrindų direktyvos (APD) 10 straipsnio 2 dalį ir 10 straipsnio 3 dalį:

11 straipsnio 1 dalyje dėl atrankiojo griovimo,

18 straipsnio 3 dalyje dėl nerūšiuotų pavojingų atliekų,

20 straipsnyje dėl atskiro buitinių pavojingų atliekų surinkimo ir

22 straipsnio 1 dalyje dėl biologinių atliekų.

Mūsų nuomone, minėtų nuostatų įgyvendinimas praktikoje įmonėms, viešojo administravimo įstaigoms ir piliečiams gali pasirodyti toks sudėtingas, kad netgi gali pakenkti bendram tikslui tvariai skatinti žiedinę ekonomiką.

Be to, manome, kad visą finansinę atsakomybę turi prisiimti didesnės gamintojo atsakomybės sistemos, ir atkreipiame dėmesį į tai, kad nustačius tikslą iki 2035/2040 m. pasiekti 10 proc. komunalinių atliekų lygį sąvartynuose nepakankamai atsižvelgta į skirtingas socialines sąlygas ar gyventojų tankumą bei valstybių narių ypatumus ir dėl to neišvengiamai didės deginimo apimtys, o tai yra ne visai optimalus rezultatas.

Taip pat raginame Komisiją, rengiant dokumentų rinkinio įgyvendinimo priemones, sistemingai ir nuosekliai atsižvelgti į mažų atokių salų ypatumus ir ypač į peržiūrėtą Sąvartynų direktyvą, taip pat į 10 straipsnio 1–3 dalis ir pirmiau minėtas susijusias nuostatas.

SUOMIJOS PAREIŠKIMAS

Suomija remia tikslus ir uždavinius, taip pat bendrą kompromisą dėl „Dokumentų dėl atliekų rinkinio“, kuris sudaro sąlygas didinti perdirbimą ir plėtoti žiedinę ekonomiką.

Tačiau Suomija nori pakartotinai išreikšti susirūpinimą dėl pakuočių atliekų perdirbimo bendrų tikslų nenuoseklumo konkrečioms medžiagoms nustatytų tikslų atžvilgiu (Pakuočių ir pakuočių atliekų direktyvos 6 straipsnio 1 dalies f ir h punktai).

Konkrečiau, Suomijos manymu, tikslų dėl konkrečių medžiagų sumažinimas nebuvo pakankamai atspindėtas bendruose perdirbimo tiksluose. Palyginti su Komisijos pasiūlymu, pavyzdžiui, 2025 m. tikslas dėl medinių pakuočių atliekų buvo sumažintas 35 procentiniais punktais (nuo 60 proc. iki 25 proc.), o 2030 m. tikslas – 45 procentiniais punktais (nuo 75 proc. iki 30 proc.). Nepaisant to, bendras 2025 m. tikslas liko toks pat (65 proc.) kaip ir Komisijos pasiūlyme, o 2030 m. tikslas sumažintas tik 5 procentiniais punktais (nuo 75 proc. iki 70 proc.)

Suomija taip pat laikosi nuomonės, kad bendruose pakuočių atliekų perdirbimo tiksluose nepakankamai atsižvelgiama į tai, kad valstybių narių pajėgumas pasiekti tikslus labai priklauso nuo tam tikrų naudojamų pakuočių medžiagų dalies. Šiuo atžvilgiu galutinis susitarimas yra ypač nepalankus toms valstybėms narėms, kuriose plačiai naudojamos medinės pakuotės ir kuriose medinių pakuočių atliekų dalis visame pakuočių atliekų kiekyje yra didelė.

Šios valstybės narės bendrus perdirbimo tikslus praktiškai gali pasiekti tik tuo atveju, jeigu medinių pakuočių atliekų perdirbimo apimtys galės būti padidintos iki lygio, kuris žymiai viršytų tikslus dėl konkrečių medžiagų. Netgi itin efektyvus kitų pakuočių atliekų medžiagų perdirbimas (t. y. gerokai viršijantis jų perdirbimo tikslus dėl konkrečių medžiagų) negalėtų kompensuoti dominuojančio medinių pakuočių perdirbimo apimties poveikio. Tai yra prieštaringa padėtis atsižvelgiant į tai, kad medinių pakuočių atliekų perdirbimo tikslai buvo sąmoningai nustatyti žemesni dėl ribotų perdirbimo galimybių.

Todėl ir vėlgi pabrėždama įsipareigojimą įgyvendinti tikslus ir uždavinius dėl atliekų pakuočių bei juos remti, Suomija apgailestauja, kad privalomi pakuočių atliekų perdirbimo bendri tikslai yra nevienodai teisingi valstybių narių atžvilgiu pagal tam tikrų naudojamų pakuočių medžiagų dalį bendrame visų pakuočių medžiagų kiekyje.

VOKIETIJOS PAREIŠKIMAI

Atskiras surinkimas

1. Dabartinės Atliekų pagrindų direktyvos (APD) 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta, jog tam, kad būtų laikomasi 10 straipsnio 1 dalyje nustatyto naudojimo reikalavimo, atliekos turi būti surenkamos atskirai, „jei tai įmanoma techniniu, aplinkos apsaugos ir ekonominiu aspektais“. 10 straipsnio 2 dalies pakeitimu, dėl kurio susitarta per trišalį dialogą, ši išlyga buvo pašalinta ir pakeista nauja 10 straipsnio 3 dalimi su specialia nukrypti leidžiančia nuostata, pagal kurią valstybės narės gali leisti nukrypti nuo atskiro surinkimo reikalavimo, jei vykdomos tam tikros sąlygos. Šis Atliekų pagrindų direktyvos pakeitimas ne tik daro poveikį tiesioginėms gamintojų ir turėtojų pareigoms, bet taip pat turi įtakos valstybių narių pareigai užtikrinti atskirą tam tikrų rūšių atliekų surinkimą, įvykdyti perdirbimo kvotas (APD 11 straipsnis) ir atskirai surinkti biologines atliekas (APD 22 straipsnis).

Vokietija remia APD siekiamus tikslą – sukurti tvarią žiedinę ekonomiką tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu. Žiedinės ekonomikos kūrimo pastangose turėtų dalyvauti visi susiję subjektai, todėl jai reikia tvirto teisinio pagrindo. Vokietija norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad, nepaisant APD 10 straipsnio 3 dalyje pateiktos nukrypti leidžiančios nuostatos, tiek pagal Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, tiek pagal Vokietijos konstitucinę teisę teisiškai privalomos pareigos – tokios kaip, visų pirma, atskiro surinkimo pareiga – atliekų gamintojams ir turėtojams gali būti nustatomos tik tuo atveju, jei jos yra proporcingos, t. y. tinkamos, būtinės ir tikslingos siekiant gerinti perdirbimą.

2. Tas pats pasakytina apie naująjį draudimą deginti atskirai surinktas atliekas, nustatomą APD 10 straipsnio 3a dalyje (naujoje), ir draudimą tokias atliekas šalinti sąvartynuose, numatomą Sąvartynų direktyvos 5 straipsnio 3 dalies naujame f punkte. Šie draudimai atliekų gamintojams ir turėtojams gali būti nustatyti tik tuo atveju, jei yra proporcingi. Be to, APD 13 straipsnyje reikalaujama, kad tokių atliekų tvarkymas būtų atliekamas nesukeliant pavojaus žmonių sveikatai ir nepakenkiant aplinkai.

Dėl įpareigojimo teikti informaciją ECHA apie gaminius (Atliekų pagrindų direktyvos 9 straipsnio 2 dalies devinta įtrauka ir 9 straipsnio 1a dalis)

Nuostata, kuri baigiamajame trišalio dialogo etape buvo įrašyta 9 straipsnio 1 dalies devintoje įtraukoje ir 9 straipsnio 1a dalyje ir kurioje numatoma, jog tam tikri gaminiai, kuriuose yra labai didelį susirūpinimą keliančių cheminių medžiagų, kaip apibrėžta REACH reglamente, turi būti įtraukiami į Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) duomenų bazę, kelia nemažai klausimų dėl detalių, kuriuos reikia išsiaiškinti, kad valstybės narės galėtų parengti taisykles, atitinkančias šios nuostatos tikslus. Pavyzdžiui, būtina išsiaiškinti, kaip identifikuoti atitinkamus gaminius, kad duomenis apie juos būtų galima įvesti į centrinę duomenų bazę tokia forma, kad juos būtų galima lengvai gauti. Be to, reikia parengti bendras nuostatas siekiant spręsti problemą, kai duomenys apie vieną ir tą patį gaminį būtų įvedami daug kartų – tikėtina, kad, nustačius minėtą įpareigojimą visiems tiekėjams tiekimo grandinėje, tokių atvejų bus daug.

Vokietija apgailestauja, kad ši nuostata, kuri pareikalaus nemažų pastangų iš visų subjektų, buvo įtraukta į projektą tinkamai neparengus turinio ir neatlikus tinkamo poveikio įvertinimo, kurie reikalingi tokio sudėtingo klausimo atveju. Vokietija gali pritarti tik atsižvelgdama į bendrą kompromisą, pasiektą trišalio dialogo procedūroje. Vokietija prašo Komisijos, konsultuojantis su ECHA kaip su įstaiga, atsakinga už duomenų bazės tvarkymą, parengti tikslias detales, kurių reikia, kad ECHA ir valstybės narės galėtų tinkamai įgyvendinti nuostatą, kartu darbo krūvį sumažinant iki būtino minimumo. Jei, Komisijos nuomone, tam reikėtų papildomų Sąjungos teisės pakeitimų, Komisijos prašoma pateikti atitinkamus nuostatų projektus.